

A Kúria dr. Séllei Imre ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pintér István ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű alperesek ellen hagyatéki hitelezői igény és tulajdonjog megállapítása iránt a Szolnoki Városi Bíróságon 4.P.21.816/2010. számon folyamatban volt, majd a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2.Pf.21.010/2011/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében, az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 35. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Kúria a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2.Pf.21.010/2011/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 297.000 (Kettőszázkilencvenhétezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó, megállapított tényállás szerint az örökhagyó 2009. december 3-án végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt. Gyermeke, házastársa nem volt; a törvényes örökösei oldalági rokonok, a testvérek leszármazói. Az örökhagyó a felperessel 1982-ben létesített élettársi kapcsolatot, aki a gyermekével együtt a **perbeli** lakóházas ingatlanba költözött, s az 1987-88. években a lakóházas felépítményt nagyrészt házilagos kivitelezésben újjáépítették, a bekerülési költség 387.808 forint volt. A felperes ács szakmájú testvére részéről nyújtott segítség értéke 31.642 forint, amely a teljes bekerülési költség 8%-a. A **perbeli** ingatlan 1982-ben ajándékozás jogcímén került a felperes és az örökhagyó 1/2-1/2 arányú közös tulajdonába. Ez az ingatlan az örökhagyó szüleinek tulajdonában volt, amelyet haláluk után az örökhagyó és testvérei örököltek, majd a testvérek ajándékozási szerződést kötöttek az örökhagyóval és a felperessel.

Az örökhagyó 1983. év óta rokkant nyugdíjban részesült, míg a felperes 1989-ben bekövetkezett nyugdíjazását követően is

dolgozott. Az örökhagyó nyugdíján felül fogyatékosági járulékból, a felperes pedig gyermeke után családi pótlékban és árvaellátásban is részesült. Az örökhagyó 1995-től kezdődően krónikus betegségben szenvedett - szív- és érrendszeri betegség -, 2004-ben egy agyi infarktuson esett át. Ebből a betegségből eredően több alkalommal állt kezelés alatt a neurológiai osztályon. Állapota a 2006-2007. évektől egyre rosszabbodott, a kórházi kezeléseket közötti időszakban a felperes otthon segítség nélkül ápolta, gondozta, főzött, mosott rá, mosdatta, pelenkázta, szükség esetén orvoshoz vitte, éjjel-nappal a rendelkezésére állt. Kezdetben az örökhagyó még bevásárolt, disznókat, baromfikat tartott saját felhasználásra, majd 2007. évtől már többnyire fekvő betegsége miatt önmagát egyedül nem tudta ellátni. 2007. augusztus 26-tól 2008. április 18-ig folyamatosan kórházban volt, majd 2008. április 19-től haláláig szociális otthoni ellátásban részesült. Ez utóbbi időszakra a felperes az örökhagyó nyugdíja összegét meghaladó térítési díjat fizetett. A szociális otthoni ellátásáért a felperes összesen 271.503 forintot fizetett ki.

Az örökhagyó hagyatékával kapcsolatos hagyatéki eljárásban a felperes hagyatéki hitelezői igényét - 1.084.415 forint - az örökösök nem ismerték el. Az örökösöknek a hagyatéki tárgyaláson kötött egyezségére tekintettel a 2010. június 8-án kelt teljes hatályú hagyatékátadó végzés szerint az örökhagyó hagyatékát képezte a **perbeli** lakóház 5/10 tulajdoni hányada, az örökhagyó 2009 december havi 59.130 forint nyugdíja, valamint az örökhagyónak a Magyar Államkincstár által folyósított 2009 december havi 22.800 forint összegű fogyatékosági támogatása.

A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy részben élettársi vagyonszövetség, részben pedig ajándékozás jogcímén az ingatlan 10/14 tulajdoni hányadát megszerezte. Kérte továbbá kötelezni az alpereseket mint törvényes örökösöket 2.139.487 forint hagyatéki hitelezői igény megfizetésére, amely az örökhagyó temetésével kapcsolatosan felmerült 400.007 forint költséget, a gyógykezeléssel kapcsolatosan 13.600 forint költséget, valamint - mivel az örökhagyót három éven keresztül ápolta - havi 40.000 forint ápolási díjjal számolva 1.440.000 forint költséget foglalt magában. Állította, hogy az ingatlan építésének idején 150.000 forint különvagyon volt, amely összeget az ingatlan építésére fordítottak. Hivatkozása szerint: Ez az összeg a 60-as években elhunyt szülei hagyatékából való, majd **H.P.**-al kötött házassága alatt egy ingatlan 1/2 tulajdoni hányadát megszerezte, és később az ingatlan értékesítéséből befolyt összeget takarékbetétben tartotta. Az ezt követően **H.S.**-ral kötött házasságából is megtakarítással rendelkezett.

Az alperesek a temetési költséget 200.000 forintban elismerték, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította: a **perbeli** ingatlanból a felperest a meglévő tulajdoni hányadán felül további 240/6000 tulajdoni hányad illeti meg élettársi vagyonszövetség megosztása jogcímén, így a felperes összes tulajdoni illetősége 3240/6000 rész. Megállapította, hogy az ingatlanból az I. rendű alperes öröklés jogcímén megszerezte az ingatlan 897/6000, a II-III-IV. rendű alperesek személyenként a 437/6000, az V. rendű alperes 552/6000 tulajdoni hányadát.

Ezt meghaladóan kötelezte az alpereseket, hogy a felperesnek 15 napon belül a következő összegeket fizessék meg: az I. rendű alperes 317.783 forintot, a II-III-IV. rendű alperesek 154.828 forintot, míg az V. rendű alperes 195.559 forintot. Megállapította, hogy az alperesek a fenti összegek megfizetéséért az ingatlanban megtestesülő tulajdoni hányadukkal kötelesek helytállni.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az indokolásában kifejtettek szerint a felperes az eljárás során nem tudta igazolni - sem földhivatali megkereséssel, sem bankszámla kivonatokkal - hogy a 150.000 forint valóban a rendelkezésére állt és azt az építkezésre fordították. Ezt az előadását a kihallgatott tanúk vallomásai sem támasztották alá. A bíróság az ingatlanhoz kapcsolatos beruházás bekerülési költségének kimunkálása iránt szakértői bizonyítást rendelt el és az igazságügyi szakértő szakvéleményét alaposnak találta, azt ítélezése alapjául elfogadta.

Ennek alapján állapította meg, hogy a 387.808 forint bekerülési költségéből az ácsmunka értéke 31.642 forint, amely a teljes bekerülési költség 8%-a.

Mivel a felperes különvagyont nem tudta igazolni, kizárólag csak az ácsmunkát számolta el a felperes javára. Így a felperes különvagyona az ingatlanból 8/100 rész, míg a közös vagyon 92/100 rész. Az ingatlan egészéből az örökhagyó része 46/100, míg a felperesé 54/100. A hagyatéki vagyon így a teljes ingatlan 46/100 része.

A Ptk. 667.§ (1) bekezdés c) pontja alapján az örökhagyó temetésével kapcsolatos költségeit 339.492 forintban állapította meg, míg a szociális otthoni térítési díj címén a felperes javára 271.503 forintot számolt el. Az örökhagyó otthoni gondozásának és ápolásának időtartamát a bizonyítékok mérlegelésével egy évben állapította meg, havi 30.000 forint ápolási díj alapulvételével. A kifejtettek szerint az örökhagyó és a felperes élettársi közössége nem zárja ki hagyatéki hitelezői igény érvényesítését tartás jogcímén, mivel ez örökségi juttatás ellenében történt.

A felperes és az alperesek fellebbezése folytán eljárás másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság általa beszerzett 3.Pf.21.097/1977/3. számú ítéletében foglaltakkal: Eszerint **H.P.** és

a felperes között folyamatban volt közös tulajdon megszüntetése iránti perben a felperesnek fizetendő megváltási árat a bíróság jogerős ítéletével 73.023 forintban határozta meg. A felperes édesanyja 1977 decemberében hunyt el, hagyatékára vonatkozóan semmilyen adat nem áll rendelkezésre. **H.S.** és a felperes között gazdasági életközösség nem volt 1977 és 1981 között. A felperes 1989. április 30-ig állt munkaviszonyban, az intézet nyilvántartása szerint munkaviszonya alatt nem részesült munkáltatói kölcsönben. Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget az ítélet megváltoztatására. A fellebbezés kapcsán rámutatottak szerint a felperes csupán állította, de okirati bizonyítékkal nem igazolta a betétkönyv létezését. Álláspontja szerint a felperes pontatlanul, ellentmondóan nyilatkozott az eljárás során különvagyoni megtakarításának összegére, annak forrásaira. A másodfokú eljárásban beszerzett határozatokat úgy értékelte, hogy azok nem támasztották alá azt, hogy **H.P.**től 150.000 forint összegű megváltási árat kapott volna. Az édesanyja utáni örökségét ugyancsak nem találta bizonyítottnak. Az építkezésnek a szakértő által számított 387.808 forint bekerülési költségét megítélése szerint fedezte a 300.000 forint kölcsön és a közösen felvett **banki** kölcsön. Jövedelmükről pedig azt állapította meg, hogy az a 80-as évek elején azonos volt.

A másodfokú bíróság állásfoglalása szerint a bizonyítási eljárás adatait mérlegelve nincs indok az elsőfokú ítéletben megállapított egyenlő mértékű szerzési aránytól eltérő, a felperesre kedvezőbb szerzési arány megállapítására [Ptk. 578/G.§ (1) bekezdés].

A tanúk, valamint a háziorvos egybehangzó vallomása, továbbá a csatolt kórházi zárójelentések, orvosi dokumentációk alapján arra a következtetésre jutott, hogy az örökhagyó 2007. évi kórházba kerülését megelőző egyéves időszakban szorult gondozásra. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapított meg egyévi gondozási időszakot havi 30.000 forint ápolási díjat alapulvéve.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet tartalma szerint a Pp. 206.§ (1) bekezdésbe ütköző módon jogszabálysértő, az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapították meg a tényállást, ezért az arra alapított jogerős ítélet megalapozatlan. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem fogadták el bizonyítottnak az építkezésre fordított 150.000 forint különvagyont. A jogerős ítéletben foglaltakkal szemben az első- és másodfokú eljárás során egyértelműen bizonyította a 150.000 forint meglétét és annak az építkezésre fordítását, különvagyont. Változatlan állítása szerint az építkezéshez 70.000 forint építési kölcsönt vettek fel,

következésképpen mindenképpen szükség volt e kölcsönön kívül a takarékbetétkönyvben elhelyezett megtakarításai felhasználására is. Megítélése szerint helytelenül jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy csupán egyéves időtartam alatt szorult az örökhagyó ápolásra, gondozásra, ezzel szemben a tanúk egyértelműen alátámasztották azt az állítását, hogy három év volt az az időszak, amely alatt élettársát gondoznia és ápolnia kellett; az ár- és értékviszonyok figyelembevételével ez a díj havi 40.000 forintban tekinthető reálisnak.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. § (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (3) bekezdése együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási jogszabálysértés megvalósulása.

A felperesnek a támadott jogerős ítéletet sérelmező érvelése azon alapul, hogy az eljáró bíróságok eljárási szabálysértést vétettek, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével hozták meg határozatukat.

A Pp. 275.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Az előzőek értelmében a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Eljárási szabálysértést a bizonyítékok okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg.

Az adott ügyben az első- és a másodfokú bíróság is helyesen állapította meg a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényeket, körülményeket: döntését kellően megindokolta [Pp. 206.§ (1) bekezdés, Pp. 221.§ (1) bekezdés]. A Kúria mindenben egyetért a másodfokú bíróság által kifejtett jogi érveléssel, azt megismételni nem kívánja, ezért a jogerős ítélet helyes indokaira a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján csupán visszautal.

Az ítélkezési gyakorlat egységes a tekintetben, hogy az élettársak között az élettársi kapcsolat keretei között nyújtandó szolgáltatásnak minősül a főzés, mosás, takarítás, ápolás, gyógyíttatás. E szolgáltatások közül csupán a magatehetetlen beteg örökhagyó folyamatos ápolásának és eltemettetésének a személyes vagy saját költségen történő ellátása minősül olyan jellegűnek, amely meghaladja az élettársi viszony tartalmát kitevő, az együttéléssel szükségszerűen együtt járó tevékenység kereteit. Az élettársi jogviszony tartalmát kitevő támogatási kötelezettséget meghaladó gondoskodás, ápolás olyan szolgáltatásnak tekinthető, amely az élettárs hitelezői igényét megalapozza (Ptk. 578/G., Ptk.

677.§). Az adott esetben a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás adatai - különösen a kezelőorvos tanúvallomása és az orvosi dokumentációk - alapján egyértelműen megállapíthatóan az örökhagyó 2007-ben került olyan állapotba, hogy nem volt képes ellátni magát. 2007 augusztusától a haláláig folyamatosan kórházban, később szociális otthonban élt, ezért a 2007. évi kórházba kerülését megelőző egyéves időszak alapulvételével nyújtott ápolás, gondozás díja számolható el a felperes javára, amelynek mértékét az eljáró bíróságok okszerű mérlegeléssel helytállóan állapították meg.

Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel a Kúria a másodfokú bíróság jogerős ítéletét - amely nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapjaként hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket - a Pp. 275.§ (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes - saját költségeinek viselésén túlmenően - köteles megfizetni az államnak a személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati kérelem tárgyaláson kívüli elbírálása a Pp. 274.§ (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. december 5.

Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke s.k., Dr. Csentericsné dr. Ágh
Bíró Ágnes előadó bíró s.k., Dr. Kiss Gábor bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző